

Bilag II.**Om Forhandling og Mægling i Arbejdsstridigheder.**

Foredrag af Formanden i Mødet den 8. September 1909.

Mine Herrer!

Naar Udvalget faar tilendebragt det Arbejde, som sigter til at sikre Arbejdsfreden *mod Brud paa Overenskomster* og derved undgaa at bruge den økonomiske Krig til Forsvar for erhvervede Rettigheder, skulle vi gaa over til at undersøge, om der ogsaa kan gøres noget for at undgaa den økonomiske Krig paa Omraader, hvor Parterne ikke have bundet sig ved Overenskomster, eller paa de Tider, hvor Overenskomsternes Varighed er udløben, og Parterne altsaa ere stillende frit.

At gøre egentlig Indskrænkning her i Parternes Aktionsfrihed kan der formentlig ikke være Tale om. Begge Partier ville sikkert forbeholde sig Retten til Arbejdsstandsning, naar de ikke kan gaa ind paa de af Modpartiet tilbudte Vilkaar, thi man vil ikke lade sig paatvinge Arbejdsvilkaar hverken af Modpartiet eller af Trediemand, og dermed bliver det egentlig overflødigt at diskutere Spørgsmaalet om de nævnte Stridigheders Afgørelse ved *tvungen Voldgift*; thi med tvungen Voldgift maa nødvendigvis følge, at Strejke og Lockout bliver ulovlige, forbudte Midler.

Imidlertid turde det være hensigtsmæssigt i vor Betænkning nærmere at begrunde, hvorfor vi mene, at den tvungne Voldgift hverken er stemmende med de interesserede Parters eller med Samfundets Interesse.

Naar man taler om tvungen Voldgift, mener man altsaa, som alt betonet, en Domstol; der skal afgøre — ikke blot, hvorledes min Ret er i Dag efter Kutymen og Overenskomster, men hvorledes Uoverenskomsten for Fremtiden bør være, hvilke Vilkaar der skal gælde i Morgen og da fornemmeligst, *hvilken Arbejds løn der i det mindste skal betales*. Den tvungne Voldgiftsrets Hovedopgave er at fastsætte Minimalarbejds lønnen i Fagene.

Men denne vigtige Afgørelse tør ingen af Parterne overlade til en Voldgiftsret, fordi Følgerne af et saadant Skridt ere ganske uberegnelige. Det er uberegneligt, om der ved den eventuelle Voldgiftskendelse vil blive lagt de Synspunkter til Grund, som Parterne hver især netop vil fordrø lagte til Grund. Der kan nemlig ikke forud gives Voldgiftsmændene Regler, hvorefter de skulle fælde Dommen, idet Arbejdsgivere og Arbejdere ikke kunne blive enige om, hvilke Hensyn der bør beherske Afgørelsen. Saa længe man ikke mellem Arbejdsgivere og Arbejdere er naaet til Enighed om Hovedprincipperne for Produktionsudbyttets Fordeling — et fast Forhold mellem Udbytte og Løn — tør ingen af Parterne give sin Skæbne i Hænderne paa Voldgiftsdommere, der for Tiden kun have deres egen tilfældige subjektive Sympatier at rette sig efter.